

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Лъчезар Василев Димитров, доктор

НСА – „Васил Левски“ – София

Председател на Научното жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „професор“ обявен в Д.В. 23 от 27.03.2015г.; Заповед №ЗП 690/08.04.2015г.

Област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.6. Спорт Специалност „Туризм – ориентиране“ Катедра „ТАО и снежни спортове“

1. ДАННИ ЗА КОНКУРСА

Конкурсът за академичната длъжност „професор“ е обявен в съответствие със ЗРАСРБ в Д.В. бр. 23 от 27.03.2015г. за нуждите на НСА „Васил Левски“, катедра „ТАО и снежни спортове“. В него участва само един кандидат доц. Валентин Георгиев Гърков, доктор. От прегледа на документацията по откриване и провеждане на този конкурс считаме, че всички изисквания по ЗРАСРБ и нормативните документи на НСА „В. Левски“ са спазени. В представената от доц. В. Гърков научна продукция за конкурса нямаме съвместни публикации.

2. ДАННИ ЗА КАНДИТАТА

Доц. Валентин Гърков е роден на 31.01.1962г. в гр. Дупница. Завършва средно образование 1980г. в Политехническата гимназия в гр. Кюстендил. От 1987г. до 1991г. е студент във ВИФ „Георги Димитров“ – специалност „Туризм и ориентиране“, като завършва с отличен успех. От 1993г. след конкурс е назначен за асистент в катедра „Туризм, алпинизъм и ориентиране“, Дългогодишен състезател и треньор по ориентиране със

значителен брой титли от Държавните първенства по ориентирание и ски – ориентирание.

През 2002г. ВАК му присъжда научна степен „доктор“. Темата на дисертационния труд е „Усъвършенстване на беговата подготовка на състезатели по ориентирание“. Притежава след участие в конкурс научното звание „доцент“ дадено му от ВАК през 2005г.

Участвал е в 7 международни научни конгреса и е член на международното научно сдружение „Спорт, стрес, адаптация“. Изпълнява редица дейности към международната федерация по ориентирание като адвайзер, член на комисията по ски, представител на IOF във FISU за ски ориентирането и други.

Председател е на комитета по „Ски ориентирание“ при Българската федерация по ориентирание 2007г. – 2015г. Този период е и най- успешният в историята на този спорт в България.

Доц. Валентин Гърков като реанбулатор - картограф е изработил над 100 авторски карти в 10 европейски държави.

Участник е в авторските колективи, подготвили настоящите бакалавърски и магистърски програми по специалностите „Туризм – ориентирание“ и „Спортна анимация“. Ръководи магистърската програма „Спортна анимация“ в НСА „Васил Левски“. Научен ръководител на 10 докторанти, като 3-ма са защитили успешно. Ръководител на катедра „ТАО и снежни спортове“ и член на АС, на Академията от 2002г., член на ЕС по наука 2008г.

След получаване на научното звание „доцент“ е участвал в реализацията на 7 научно-изследователски и в 2 образователни проекти. Подготвил е и 11 рецензии на дисертационни и хабилитационни трудове, автореферати , статии, учебни програми и пособия.

3. ОПИСАНИЕ НА НАУЧНИТЕ ТРУДОВЕ

В своя професионален път доц. В. Гърков е публикувал 55 научни труда. От тях 35 са след получаване на научното звание „доцент“, които подлежат на рецензиране, както следва:

3.1 Монографии – 2бр.

3.2 Учебници и учебна литература – 7бр.

3.3 Научни статии – 26 / 6 от тях публикувани на чужд език/.

Видно е, че доц. В. Гърков е самостоятелен автор в 7 и първи автор също в 7 научни труда. В останалите е член на авторските колективи.

Общият преглед на научната продукция показва, че тя отговаря на академичните изисквания, включва широк спектър на научното познание и изследване и спазване наукометричните показатели от нормативните документи на НСА „Васил Левски“ за заемане на академичната длъжност „професор“. Използваните научни подходи и методи са надеждни и обективни и показват една целенасочена и реална научноизследователска и приложна дейност, като е използван много добър академичен анализ и стил.

Общо са отбелязани 35 цитирания на научните трудове на доц. В. Гърков в дисертационни трудове, учебници, списания и дипломни работи.

С висока стойност е представеният монографичен труд „Ски-ориентиране“ на 185 печатни страници направено е подробен ретроспективен анализ на този зимен спорт. Описана е, съобразно съвременните тенденции, методика за физическа подготовка на ски-ориентировача. Отделено е място на техническата подготовка. Дадени са и ценни знания за подготовката на скиите преди състезанията. В заключение този труд има фундаментален характер за специалистите и треньорите в ски-ориентирането.

С голяма практическа приложимост е учебникът в съавторство „Изработване на карти за ориентиране“ с обем 241 печатни страници.

Това е първи опит в България за създаване методика за подготовка на карти за ориентиране, извършена е изключително трудоемка работа с подбора и работата на терените и компютърното очертаване и отпечатване на картите. Учебникът дава и важни знания в областта на реамболагията, както компетенции за работа със софтуерни продукти.

Доц. В. Гърков е втори автор и на основния учебник за студентите „Туризм, алпинизм и ориентиране“ с обем от 152 печатни страници. Дадени са основните знания за студентите за планински туризм, за предпазване от опасности, долекарска помощ, начални умения за катерене и слизване по скали и ориентиране в непознати местности. Описани са и специалната ски екипировка и съоръжения за практикуване на туризм, за планинските спортове и бивакуване в планински условия.

Ценно учебно помагало за всички специалисти и треньори в системата на спорта е „Тренировката във височинни условия“- научна студия на 74 печатни страници. Помагалото е отпечатано в една брошура на български и английски език. На базата на реализиран научен проект е показан теоретичен модел за развитие на издръжливостта на спортисти във високата планина. Описани са двата основни типа височинна подготовка.

Друго основно направление в трудовете на доц. Гърков е свързано с туризма и спортната анимация. През 2006г. публикува учебно помагало „Туризм и спортна анимация в туризма“ на 108 печатни страници. В 2014г. издава като монографичен труд второ преработено издание „Туризм и спортна анимация в туризма “ на 108 печатни страници. Представени са данни за туристическите обекти в Р. България. Направен е и сполучлив опит за посочване закономерностите, определящи успеха в туристическите услуги

и по точно за анимацията в туризма. Описана е теорията за „устойчив туризъм“, основа за алтернативни форми на туристическата дейност. Направена е „трудограма“ на спортния аниматор. Важно пособие за студентите – магистри в програма „Спортна анимация“ е и учебният в съавторство „Свободно време и анимация в туризма“ с обем от 160 печатни страници.

Дават се надстроечни знания за теорията на свободното време и връзката със съвременната концепция за мястото на анимацията в туризма.

Като продължение на тази тематика е и ръководството на тема: „Спортна анимация – формиране на спортния анимационен продукт“. „Спортна анимация в планинския туризъм“ с обем от 79 печатни страници с водещ автор доц. В. Гърков. Анализира се средата за предоставяне на спортния анимационен продукт, пазара за анимационни продукти, и персонала зает с представянето на спортния анимационен продукт. Освен това се анализира ролята и мястото на планинския туризъм в България. Посочено е съдържанието и са класифицирани отделните видове спорт за приложение в анимационните програми.

Изготвен е алгоритъм за анимационни програми със спорт и планински туризъм, изготвени са структура, съдържание и модел на спортно анимационен продукт.

Останалите публикации в списания и сборници – общо 27 могат да бъдат групирани в следните направления.

- В спортната дисциплина ориентиране (№9,10,13,15,18,19,20,21,26,28,29,30,31,32,33 и 34 – вс. 16 публикации).

Включена е широкообхватна тематика и са извършени изследвания и експерименти за технико-тактическата подготовка на ориентирувача, модели

за разпределение на тренировъчните средства по основните зони на натоварване, за промените в международния правилник по ориентиране, за приложението на програмния продукт „CONDES for MS WINDOWS”, за срочните адаптивни реакции в следствие вариране с тренировъчните натоварвания, за новостите и тенденциите в организацията на щафетните състезания, за новата дисциплина „прецизно ориентиране“, за историята на картоиздаването, за новата методика за функционално изследване на „тредбан и ориентиране НСА“; за особеностите при планиране състезателният маршрут в спринтовите дистанции, за моделираната тренировка като метод за психологическата подготовка и за разширяване на географията на провеждане на състезания като залог за развитие на спорта ориентиране.

- За ролята на височинната подготовка (№14, 23, 24, 25, 27, - вс. 5 публикации).

Анализира се влиянието на височинната подготовка (предсъстезателен мезоцикъл) върху спортния резултат, за съвременните концепции във височинната подготовка, за широкомащабното изследване за влиянието на височинната подготовка при състезатели от различни дисциплини, с водещо физическо качество издръжливост, за височинната подготовка и позитивните промени във физиологичните параметри касаещи аеробния капацитет.

- В спортните дисциплини ски-ориентиране и скиоатлон (№11, 12, 16 вс. 3 публикации).

За новата спортна дисциплина, съчетание между ски – ориентирането и биатлона, за особеностите в подготовката на състезание по ски-ориентиране, и за появата, развитието и тенденциите в съвременното ски-ориентиране.

- Туризм и спортна анимация (№17 и 35 вс. 2 бр.)

Направения анализ за спорта и туризма в процеса на глобализация и оценката на данните на страната ни като световна туристическа дестинация.

- Учебните курсове по ТАО (№ 22 – 1бр.) направено е проучване ефекта на новата учебна програма в курсовете по „ТАО“ върху студентите от НСА „В. Левски“. Проведено е анкетно проучване и е анализирано отношението на изследваните лица към отделните дисциплини застъпени в обучението.

4. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Дългогодишната ни практика при оценяване на научната продукция, управленската преподавателската и обществена дейност и научните доказателства и приноси на кандидата за академичната длъжност „професор“ сочи, че в лицето на доц. Валентин Гърков имаме колега реализирал огромна по обем и разностранност, изследователска и експериментална работа, високи компетенции и целенасочено обективно и етично научно търсене.

Позволяваме си да обобщим следните основни научни приноси за теорията и практиката от трудовете на кандидата.

-Изготвена е оптимизирана методика за бегова подготовка на ориентировачи с висока квалификация. Обосновано е понятието „ориентировъчно бягане“ характерно само за състезанията по ориентиране. Направен е кинематичен анализ и са посочени различията с други видове бягания.

- Изследвани са различни по насоченост стресови тренировъчни натоварвания в подготовката на елитни ски-ориентировачи. Разработена е

методика за подготовка на ски-ориентировачи и скиите за състезания по ски-ориентиране.

- Изследване на влиянието на височинната подготовка върху елитни състезатели по ориентиране, ски-ориентиране и биатлон. Подготвени са практически препоръки към тренъори и състезатели, отнасящи се за планирането, реализацията и контрола в процеса на спортна подготовка на височина 1750-2000м.

- Туризм, спортна анимация, свободно време.

Изведени са генералните критерии за теоретическата и практическа подготовка и основни компетенции за изучаващите специалността бакалаври и магистри. Развита е теорията за „свободното време“ като феномен за съвременното общество.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На основание на направените анализи, индивидуалните и обобщени оценки на представените публикации, на посочените иновативни подходи и научно-приложни приноси за теорията и практиката, за личностните и професионални положителни качества като преподавател, изследовател и ръководител с пълна убеденост предлагаме на Уважаемото научно жури да присъди академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт професионално направление 7.6. Спорт Специалност „Туризм – ориентиране“ за нуждите катедра „ ТАО и снежни спортове“ в НСА „Васил Левски“ на доц. Валентин Георгиев Гърков, доктор

22.06.2015г.

София

Рецензент:

Проф. Лъчезар Димитров

Председател на научното жури